Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2026/1894

29.7.2026

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2026/1894 VAN DE COMMISSIE

van 27 juli 2026

tot verlening van financiële noodhulp aan landbouwers die als gevolg van de Midden-Oostencrisis specifieke problemen ondervinden die een impact op hun economische levensvatbaarheid hebben

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad ([1]), en met name artikel 221, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De crisis in het Midden-Oosten sinds 28 februari 2026 en de verstoringen van de handelsstromen als gevolg van de sluiting van de Straat van Hormuz hebben negatieve gevolgen voor landbouwers die landbouwproducten van de bodem of de veehouderij in de Unie produceren.

(2) Een eerste punt van zorg betreft de stijging van de interne prijzen van meststoffen in de Unie, die in 2024 goed waren voor 7,3 % van de intermediaire inputs van landbouwers in de Unie.

(3) Zelfs vóór de crisis in het Midden-Oosten kampten de mondiale markten voor meststoffen met aanboddruk en prijsvolatiliteit. De crisis in het Midden-Oosten heeft de situatie verder verslechterd en de productierisico's voor stikstof- en fosfaatmeststoffen vergroot, mede als gevolg van de verminderde productie van vloeibaar aardgas, waarvan de productie van stikstofhoudende meststoffen sterk afhankelijk is. Dit heeft de meststoffenprijzen zowel op de wereldmarkt als binnen de Unie sterk en plotseling opgedreven en had een onmiddellijk en rechtstreeks effect op de prijs van meststoffen in de Unie. Deze plotse stijging van de prijs van meststoffen heeft gevolgen voor de betaalbaarheid en beschikbaarheid van de meststoffen die nodig zijn voor de productiecyclus van gewassen in 2026/2027.

(4) In mei 2026 stegen de gemiddelde prijzen van stikstofhoudende meststoffen indicatief met 30 % ten opzichte van februari 2026 en waren ze ongeveer 70 % hoger dan het gemiddelde van 2024, terwijl de prijzen van fosfaatmeststoffen 22 % hoger waren dan het gemiddelde van 2024.

(5) Hogere kosten voor meststoffen hebben gevolgen voor de economische levensvatbaarheid van landbouwers en dreigen gevolgen te hebben voor het gebruik van meststoffen en voor de plantaardige productie in termen van kwantiteit en kwaliteit binnen de Unie. Deze stijging van de meststoffenprijs doet zich voor op een moment dat landbouwers belangrijke beslissingen nemen over hun landbouwactiviteiten in 2026/2027, zoals beslissingen over het areaal of het type gewas dat zal worden ingezaaid, de geplande bemestingsniveaus en de bijbehorende agronomische praktijken. De hogere kosten van meststoffen zullen in 2027 waarschijnlijk negatieve gevolgen hebben voor het inkomen van landbouwers, met een lagere output als gevolg van lagere geproduceerde hoeveelheden. Dit kan ook negatieve gevolgen hebben voor de beschikbaarheid van voedsel in de Unie in 2027.

(6) Een tweede punt van zorg betreft de stijging van de energiekosten op het landbouwbedrijf, en met name de kosten van brandstoffen voor landbouwmachines, die in 2024 8 % vertegenwoordigden van de totale productiekosten van landbouwers voor intermediaire inputs in de Unie.

(7) De aanhoudende crisis in het Midden-Oosten, en met name de sluiting van de Straat van Hormuz, heeft aanzienlijke gevolgen voor het vervoer van energieproducten en heeft ook de productie ervan verstoord. Deze omstandigheden hebben geleid tot verstoringen van de toeleveringsketen voor belangrijke energieproducten, met name olie en vloeibaar aardgas, afkomstig uit producerende Golfstaten. Als gevolg daarvan is de mondiale prijsvolatiliteit van energieproducten toegenomen, waarbij brandstof en diesel tot de zwaarst getroffen energieproducten behoren. Deze schommelingen zijn al merkbaar op de energiemarkten van de Unie, wat verdere economische uitdagingen voor landbouwers met zich meebrengt.

([1]) PB L 347 van 20.12.2013, blz. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.

(8) Als gevolg daarvan zal het aandeel van de kosten van meststoffen en energie in de landbouwrekeningen in 2026 aanzienlijk toenemen. Landbouwbedrijven die gespecialiseerd zijn in akkerbouwgewassen worden in het bijzonder getroffen door het aanzienlijke aandeel van de kosten voor meststoffen en brandstoffen in hun totale inputkosten. Het productieproces op alle soorten landbouwbedrijven wordt echter aanzienlijk beïnvloed door de prijsstijging van meststoffen en energieproducten.

(9) Ondertussen blijven de prijzen van veel landbouwproducten, met name akkerbouwgewassen zoals granen, stabiel, wat op zijn beurt de verhouding tussen de inputkosten en de prijzen die landbouwers voor hun landbouwproducten ontvangen, verslechtert.

(10) De steeds hogere inputkosten als gevolg van de aanhoudende crisis in het Midden-Oosten en de onvoorspelbare ontwikkelingen daarvan kunnen liquiditeitsproblemen voor landbouwers veroorzaken en hun economische levensvatbaarheid in gevaar brengen. Zelfs als de crisis in het Midden-Oosten in de nabije toekomst zou worden opgelost, zullen de gevolgen ervan voor de mondiale inputprijzen de komende maanden waarschijnlijk voortduren, met aanhoudende gevolgen voor landbouwers.

(11) Hoewel de markten zich geleidelijk aan de nieuwe omstandigheden moeten aanpassen, is steun voor landbouwers nodig, aangezien de inputkosten tot onhoudbare niveaus stijgen. Daarom moet een noodmaatregel worden vastgesteld om deze hogere inputkosten te helpen aanpakken en te voorkomen dat de economische situatie van de landbouwers die het zwaarst door de crisis in het Midden-Oosten zijn getroffen, verder verslechtert.

(12) De vermelde moeilijkheden vormen specifieke problemen in de zin van artikel 221 van Verordening (EU) nr. 1308/2013. De Commissie stelt maatregelen uit hoofde van artikel 221 slechts vast indien de vereiste noodmaatregelen niet overeenkomstig artikel 219 of artikel 220 kunnen worden vastgesteld. De genoemde moeilijkheden kunnen inderdaad niet worden opgelost door maatregelen op grond van artikel 219 of artikel 220 van die verordening. De situatie houdt niet specifiek verband met een bestaande bijzondere verstoring van de landbouwmarkt of een precieze dreiging daarvan. Ze houdt geen verband met maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van dierziekten, noch met maatregelen om het verlies van consumentenvertrouwen als gevolg van gezondheidsrisico's voor mens, dier of plant tegen te gaan.

(13) De aan de lidstaten toegewezen bedragen moeten, rekening houdend met hun respectieve gewicht in de landbouwsector van de Unie, worden bepaald op basis van de in bijlage V bij Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad ([2]) vastgestelde nettomaxima voor rechtstreekse betalingen en de werkelijke kosten van de landbouwers die de betrokken inputs, meststoffen en energie, met name brandstof, kopen, op basis van de gemiddelde nationale uitgaven zoals gerapporteerd door de nationale autoriteiten in hun jaarlijkse economische landbouwrekeningen.

(14) De lidstaten moeten de financiële noodsteun via de meest doeltreffende kanalen verdelen op basis van objectieve en niet-discriminerende criteria die rekening houden met de economische moeilijkheden waarmee de betrokken landbouwers worden geconfronteerd. Zij moeten ervoor zorgen dat landbouwers de uiteindelijke begunstigden van de financiële noodhulp zijn en verstoringen van de markt of van de mededinging vermijden.

(15) Aangezien de aan de lidstaten toegewezen bedragen de economische moeilijkheden waarmee landbouwers kampen, slechts ten dele aanpakken, moet het de lidstaten worden toegestaan aanvullende nationale steun aan landbouwers te verlenen onder de voorwaarden en binnen de termijnen die in deze verordening worden vastgesteld.

(16) Teneinde de lidstaten de flexibiliteit te bieden om de financiële noodsteun te verdelen zoals de omstandigheden van de betrokken landbouwers vereisen, moet het hun worden toegestaan die steun te cumuleren met andere steun uit het Europees Landbouwgarantiefonds en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling, zonder de landbouwers te overcompenseren.

([2]) Verordening (EU) 2021/2115 van het Europees Parlement en de Raad van 2 december 2021 tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwgarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordeningen (EU) nr. 1305/2013 en (EU) nr. 1307/2013 (PB L 435 van 6.12.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

(17) De lidstaten zijn gemachtigd om op grond van de staatssteunregels van de Unie staatssteunmaatregelen vast te stellen om de situatie aan te pakken door middel van de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun in verband met de crisis in het Midden-Oosten (Metsaf), die op 29 april 2026 is vastgesteld en geldig is tot en met 31 december 2026 ([3]). Om overcompensatie te voorkomen, moeten de lidstaten rekening houden met de in het kader van Metsaf, van andere nationale of Uniesteuninstrumenten of particuliere regelingen verleende steun om het hoofd te bieden aan de betrokken economische verliezen.

(18) Aangezien de financiële noodsteun van de Unie in euro wordt vastgesteld, moet met het oog op een uniforme en gelijktijdige toepassing een datum worden bepaald voor de omrekening van het bedrag dat wordt toegewezen aan lidstaten die de euro niet als nationale munteenheid hebben ingevoerd, zoals het geval is voor Tsjechië, Denemarken, Hongarije, Polen, Roemenië en Zweden. Aangezien deze verordening niet voorziet in een termijn voor de indiening van steunaanvragen, moet met het oog op de toepassing van artikel 30, lid 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/127 van de Commissie ([4]) de datum van inwerkingtreding van deze verordening worden beschouwd als het ontstaansfeit voor de wisselkoers voor de in deze verordening vastgestelde bedragen.

(19) Om de doeltreffendheid van deze noodmaatregel te waarborgen, moeten de begunstigden snel financiële noodhulp krijgen. Daarnaast moet worden gezorgd voor een tijdige monitoring van de begroting en voor een actuele follow-up en een efficiënt gebruik van de landbouwreserve, zodat de beschikbaarheid ervan wordt gemaximaliseerd en de capaciteit wordt versterkt om snel op opkomende crises te reageren. Daarom is het passend een subsidiabiliteitsdatum vast te stellen voor de betaling door de lidstaten van deze steun aan de begunstigden. Betalingen die na die datum worden verricht, moeten worden geacht niet in aanmerking te komen voor financiering door de Unie.

(20) De Unie mag de uitgaven die de lidstaten in het kader van deze noodmaatregel doen, dan ook enkel financieren indien de betrokken uitgaven binnen een bepaalde subsidiabiliteitstermijn zijn verricht. De steun voor deze noodmaatregel moet derhalve uiterlijk op 28 februari 2027 betaald zijn.

(21) Aangezien na 28 februari 2027 verrichte betalingen onder geen enkel beding als subsidiabel kunnen worden beschouwd, is artikel 5, lid 2, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/127, dat voorziet in een evenredige verlaging van de na de uiterste datum verrichte maandelijkse betalingen, niet van toepassing.

(22) De lidstaten moeten de Commissie gedetailleerde informatie verstrekken over de uitvoering van deze verordening, zodat de Commissie de doeltreffendheid van de bij deze verordening ingevoerde noodmaatregel kan monitoren.

(23) De stijging van de inputkosten voor landbouwers heeft zich al voorgedaan en vereist onmiddellijke actie om de situatie efficiënt en doeltreffend aan te pakken. Om ervoor te zorgen dat landbouwers de steun zo snel mogelijk ontvangen, moeten de lidstaten deze verordening onverwijld kunnen uitvoeren. Deze verordening moet derhalve in werking treden op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

(24) De in deze verordening vervatte maatregel is in overeenstemming met het advies van het Comité voor de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

1. Steun van de Unie voor een totaalbedrag van 540 000 000 EUR wordt ter beschikking van de lidstaten gesteld om onder de in deze verordening vastgestelde voorwaarden financiële noodsteun te verlenen aan landbouwers in de in artikel 1, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1308/2013 genoemde sectoren.

2. De lidstaten gebruiken de hun ter beschikking staande bedragen zoals vastgesteld in de bijlage voor maatregelen om de landbouwers die het zwaarst zijn getroffen door de gevolgen van de Midden-Oostencrisis voor de kosten op het landbouwbedrijf in verband met de meststofprijzen, energieprijzen of beide, in de zwaarst getroffen sectoren of producten, te compenseren voor hun economische verliezen.

([3]) Mededeling van de Commissie — Tijdelijk staatssteunkader in verband met de crisis in het Midden-Oosten (PB C, C/2026/2593, 5.5.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj).

([4]) Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/127 van de Commissie van 7 december 2021 tot aanvulling van Verordening (EU) 2021/2116 van het Europees Parlement en de Raad met regels inzake de betaalorganen en andere instanties, het financieel beheer, de goedkeuring van de rekeningen, de zekerheden en het gebruik van de euro (PB L 20 van 31.1.2022, blz. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

3. De in lid 2 bedoelde maatregelen moeten worden genomen op basis van objectieve en niet-discriminerende criteria die rekening houden met de door de Midden-Oostencrisis veroorzaakte economische verliezen van de getroffen landbouwers. De maatregelen moeten van dien aard zijn dat de daaruit voortvloeiende betalingen geen enkele markt- of mededingingsverstoring veroorzaken.

4. Wanneer de landbouwers niet de rechtstreekse begunstigden van de betalingen van de steun van de Unie zijn, waarborgen de lidstaten dat het economische voordeel van de steun van de Unie volledig aan de landbouwers ten goede komt.

5. De uitgaven van de lidstaten in verband met de betalingen voor de in lid 2 bedoelde maatregelen komen slechts voor steun van de Unie in aanmerking indien die betalingen uiterlijk op 28 februari 2027 zijn verricht.

6. Voor de toepassing van artikel 30, lid 3, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2022/127 is het ontstaansfeit voor de wisselkoers voor de omrekening van de in de bijlage bij deze verordening vastgestelde bedragen, de datum van inwerkingtreding van deze verordening.

7. De maatregelen in het kader van deze verordening mogen worden gecumuleerd met andere steun uit het Europees Landbouwgarantiefonds en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling.

Artikel 2

De lidstaten mogen op basis van objectieve, niet-discriminerende criteria aanvullende nationale steun voor de krachtens artikel 1, lid 2, genomen maatregelen verlenen ten belope van hoogstens 200 % van het voor elke lidstaat in de bijlage vastgestelde bedrag, mits de daaruit voortvloeiende betalingen geen enkele markt- of mededingingsverstoring noch overcompensatie veroorzaken.

De lidstaten betalen de aanvullende steun uiterlijk op 31 mei 2027.

Artikel 3

Om overcompensatie te voorkomen, houden de lidstaten bij het verlenen van steun uit hoofde van deze verordening, rekening met nationale en Uniesteun die in het kader van andere nationale of Uniesteuninstrumenten of particuliere regelingen wordt verleend om het hoofd te bieden aan de betrokken economische verliezen.

Artikel 4

1. De lidstaten stellen de Commissie met betrekking tot de in artikel 1, lid 2, bedoelde maatregelen onverwijld en uiterlijk op 30 september 2026 in kennis van het volgende:

a) een beschrijving van de te nemen maatregelen, met inbegrip van een toelichting over de wijze waarop de maatregelen in overeenstemming zijn met artikel 1, lid 2;

b) de criteria die worden gebruikt om de in aanmerking komende landbouwsectoren of -producten te bepalen;

c) de criteria die worden gebruikt om de begunstigden van de steun en de gerelateerde steunbedragen te bepalen;

d) de methoden en de beweegreden voor de verdeling van de steun over de begunstigden;

e) het beoogde effect van de maatregelen ter compensatie van landbouwers voor economische verliezen;

f) de acties die worden ondernomen om te verifiëren of het van de maatregelen verwachte resultaat wordt bereikt;

g) de acties die worden ondernomen om verstoring van de mededinging en overcompensatie te vermijden;

h) de raming van de betalingen van de uitgaven van de Unie, uitgesplitst per maand tot en met 28 februari 2027;

i) het niveau van de aanvullende steun die is verleend op grond van artikel 2;

j) de maatregelen die worden genomen om de subsidiabiliteit van de landbouwers te verifiëren en de financiële belangen van de Unie te beschermen.

2. Uiterlijk op 31 juli 2027 stellen de lidstaten de Commissie in kennis van:

a) de per maatregel betaalde totaalbedragen, in voorkomend geval uitgesplitst naar steun van de Unie en aanvullende nationale steun;

b) het aantal en het soort begunstigden;

c) de beoordeling van de doeltreffendheid van de maatregel en met name kwantitatieve en kwalitatieve informatie over de wijze waarop en de mate waarin de maatregel aan de vereisten van artikel 1, lid 2, voldoet.

Artikel 5

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 27 juli 2026.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN

BIJLAGE

Voor de lidstaten beschikbare bedragen als bedoeld in artikel 1, lid 2

Lidstaat	EUR
België	7 032 700
Bulgarije	11 615 100
Tsjechië	10 874 400
Denemarken	10 428 900
Duitsland	60 262 900
Estland	3 144 200
Ierland	15 381 900
Griekenland	20 796 200
Spanje	50 174 300
Frankrijk	107 117 200
Kroatië	4 915 100
Italië	45 599 200
Cyprus	1 501 200
Letland	5 502 800
Litouwen	9 788 000
Luxemburg	1 424 500
Hongarije	16 684 900
Malta	1 119 200
Nederland	14 895 200
Oostenrijk	8 208 000
Polen	66 633 000
Portugal	9 455 600
Roemenië	29 977 500
Slovenië	2 712 200
Slowakije	6 577 200
Finland	8 782 600
Zweden	9 396 000